

Curriculum la Decizia Școlii prin prisma interdisciplinarității

Motto

” Cel mai puternic argument pentru interdisciplinaritate este chiar faptul că viața nu este împărțită pe discipline ” J. Moffet.

Abordarea interdisciplinară pornește de la ideea că nici o disciplină de învățământ nu constituie un domeniu închis, ci se pot stabili legături între discipline. De fapt interdisciplinaritatea crează o imagine integrată a lucrurilor, o imagine mai fină, decât atunci când acestea sunt analizate separat.

Premisa abordării interdisciplinare a conținuturilor învățării este aceea de a asigura unitatea cunoașterii și depășirea granițelor disciplinelor de învățământ. Este unanim acceptat că, în viața de zi cu zi, nu folosim cunoștințe disparate acumulate la anumite discipline și nu valorificăm capacități specifice unei materii de studiu. Abordarea integrată a cunoașterii nu este un element de noutate, pedagogii subliniind, încă de la vechii greci, importanța transmiterii cunoașterii ca un tot unitar. Viața noastră este una complexă, unitară, prin urmare ar trebui să studiem fenomenele din perspectiva diferitelor discipline, intercorelate și, mai mult, din perspectiva valorificării învățării nonformale și informale în context formal.

Literatura pedagogică oferă mai multe soluții metodologice moderne: pluridisciplinaritatea sau abordarea tematică, interdisciplinaritatea sau abordarea integrată, transdisciplinaritatea sau abordarea cross-curriculară.

Perspectiva interdisciplinară facilitează elevului "formarea unei imagini unitare asupra realității" și dezvoltarea unei "gândiri integratoare" (Stanciu, M., Reforma conținuturilor învățământului. Cadru metodologic, 1999, Iași, Polirom, p.165). Corelațiile interdisciplinare sunt legături logice între discipline, în sensul că explicarea unui fenomen solicită informații și metode studiate la diferite materii. Acestea pot fi spontane sau planificate și pot fi legate de definirea unor concepte / noțiuni, de utilizarea unor metode sau instrumente în contexte noi, de transferul unor valori și formarea unor atitudini prin diferite discipline.

Abordarea interdisciplinară nu elimină organizarea curriculum-ului pe discipline, ci este un demers complementar.

Rezolvarea de probleme poate fi considerată cea mai importantă forță motrice a integrării datorită finalității sale practice. Problemele cu care ne confruntăm în viața profesională, socială sau personală impun judecăți și decizii care nu sunt, de regulă, limitate în jaloanele disciplinare. Aceste probleme au un caracter integrat, iar rezolvarea lor impune corelații rapide și semnificative.

Interdisciplinaritatea între istorie, geografie, religie și arte se realizează în special în planul conținuturilor, având istoria drept instrument de lucru, fiecare demers (observare, descoperirea, descrierea) fiind realizat în spirit istoric. Interdisciplinaritatea între aceste discipline se realizează și în planul strategiilor didactice, atât ca forme de organizare a lecției, ca metode folosite în transmiterea cunoștințelor, cât și ca metode de verificare și evaluare.

Din perspectiva proiectării interdisciplinare a învățării și a evaluării, proiectul și portofoliul prezintă următoarele avantaje:

- promovează dezvoltarea globală a personalității, prin valorificarea achizițiilor de la diferite discipline de studiu, prin integrarea cunoștințelor, a capacităților, deprinderilor și atitudinilor/valorilor;
- stimulează responsabilitatea elevului, prin libertatea de selectare a temelor și a mijloacelor de realizare;
- evaluează elevii în acțiune / în procesul de învățare;
- pun accent pe identificarea/ formularea problemelor și apoi pe rezolvarea lor;
- angajează elevii în situații reale de viață; au semnificații practice, sociale, economice și implicații în educația morală;
- deplasează accentul de la "a învăța despre", la "a ști cum"; îi promovează învățarea prin contactul direct cu lucrurile (școala activă);
- încurajează autoevaluarea, gândirea, mai degrabă decât memorarea sau recunoașterea unei informații;
- sunt interactive, angajează elevii în înțelegerea evaluării.

Abordarea integrată a învățării și utilizarea metodelor alternative de evaluare stimulează crearea unei relații de colaborare, de încredere și respect reciproc între învățător și elevi și între elevi. Elevul nu se simte "controlat", ci sprijinit. Profesorul trebuie să fie mai mult un organizator al situațiilor de învățare și un element de legătură între elev și societate, care mediază și facilitează accesul la informație. Implicarea elevilor în procesului didactic trebuie realizată în toate laturile acestuia: predare-învățare-evaluare.

Pentru realizarea unei bune interdisciplinarități se impun câteva condiții esențiale:

1. Profesorul să aibă o temeinică cultură generală;
2. Profesorul să cunoască bine metodologia obiectului său de specialitate, dar și a celorlalte obiecte din aria curriculară;
3. Realizarea unor programe care să includă teme cu caracter interdisciplinar;
4. Elevii să fie conștientizați de existența interdisciplinarității obiectelor de învățământ.

Formarea viziunii interdisciplinare asupra lumii necesită în primul rând profesori „multilaterali dezvoltati”, bine motivați, dar în același timp și formarea elevilor pentru a fi apți să realizeze abordări de acest gen. Deasemenea e necesară și exersarea principalelor procese ale gândirii fără de care nu este posibilă cunoașterea interdependențelor dintre fenomenele lumii reale.

Totuși se impune să urmărim și problema interdisciplinarității ca:

1. nou obiect de cercetare pentru o nouă disciplină;
2. alianța conjuncturală între discipline diferite în vederea soluționării unei probleme ce se impune conjunctural;
3. dialog interdisciplinar;

4. intervenție critică de pe pozițiile unei discipline la pozițiile altei discipline în chestiuni de interes comun este și reală și actuală.

Pe scurt deci, existența interdisciplinarității, atât a unor domenii «interdisciplinare» autonome cât și a cercetărilor interdisciplinare ce se concentrează conjunctural asupra unei probleme comune, este o realitate ce nu poate fi contestată. Ceea ce însă poate fi pus în discuție și chiar trebuie supus unei analize critice se refera la riscurile pe care, inevitabil, o colaborare interdisciplinară le are.

Bibliografie

1. Pălășan, Toader; Crocnan, Daniel Ovidiu; Huțanu, Elena - Interdisciplinaritatea și integrare – o nouă abordare a științelor în învățământul preuniversitar, în Revista Formarea continuă a C.N.F.P. din învățământul preuniversitar, București, 2003
2. Stanciu, Mihai – Reforma conținuturilor învățământului, Iași, Polirom, 1999• Văideanu, George – Interdisciplinaritate, U.N.E.S.C.O. , 1975
3. Cucuș, Constantin. (1996). Pedagogie. Iași: Editura Polirom, pag.77-79;
4. Ionescu, Miron si Radu, Ioan. (2001).Didactica modernă. Cluj-Napoca: Editura Dacia, pag.113-114, 153-157;
5. Ciolan Lucian. (2008). Invatarea integrata, Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar. Iași: Editura Polirom, pag. 125-130;

Prof. Vasilica-Lenuța MIHAIL

Școala Gimnazială Hamcearca, Tulcea